

AKTUALNO Vprašanje

Pri ustavljeni praksi smo še zmeraj vajeni govoriti o nekem prioritetnem redu, kadar je govor o gradnjah itd. Vajeni smo tega, da se vnaprej določi, kaj vse naj bi naredili in sezidal, vajeni celo tega, da se v okviru takih načrtov določa, kaj naj pride na prvo, drugo, tretje mesto.

Taka praksa je bila potrebna v prejšnjih letih, v času stroga načrtne kapitalne izgradnje. Kljub temu se še danes pojavljajo podobne težnje, ki pa so ne samo nepotrebne, marveč celo škodljive. Javljajo se zagovorniki »širših interesov« itd., ki hočejo zaščito pred drugimi in s tem zavirajo normalno dejavnost.

Nekaj primerov samo za boljše razumevanje: Lani so tako prioriteto priznali Domu na Krvavcu, hotelu »Pošta« v Tržiču in drugim potrebnim komunalnim objektom. Toda načrti in druge dokumentacije

PRIORITETA

za to niso bile pripravljene, z delom niso mogli začeti in denar, ki je bil za to predviden, je ostal neizkoriten. Podobno prioriteto bi tudi v letošnjem letu menda zagovarjali za gradnjo ozirema rekonstrukcijo Mlekarne v Kranju, za gradnjo pekarne itd. Toda načrtov in potrebine dokumentacije še ni. Podobni primeri sta-

rokopitne težnje po prioriteti se javljajo tudi na Jesenicah, Tržiču in v drugih krajih ob razporeditvi gradbenih zmogljivosti za letošnje leto.

V praksi pa se je pokazalo, da je vsako zadrževanje sredstev za določeni objekt škodljivo. Zato je zdaj, ob pripravah na novo gradbino sezono to vprašanje zelo aktualno. Prioritet ima predvsem tisti, ki se predstavi z izdelanimi elaborati in dokumentacijami, ki so v skladu s perspektivnim razvojem, so rentabilni in upoštevajo specifične potrebe kraja.

Samo take elastične ekonomske »prioritete« naj bi upoštevali.

K. M.

AKTUALNO Vprašanje

Vladimir Iljič Lenin

21. januarja bo minilo 35 let od smrti velikega revolucionarja, misleca in človeka Vladimira Iljiča Lenina. Umrl je v Gorkem pri Moskvi.

Z njegovo smrtno je mednarodno delavsko gibanje izgubilo najuglednejšega voditelja. Misleca, ki je v svojih teoretičnih delih obogatil revolucionarni nauk Marks in Engelsa in novih pogojih boja delavskega razreda proti imperializmu, in praktika, ki je izvedel prvo socialistično revolucijo v svetu.

Leninovo bogato teoretično in praktično delo je danes obrodile bogate sadove. Socializem je postal svetovni sistem, praksa milijonov delovnih ljudi. Vse to postavlja sicer v ospredje nove probleme in poraja nove oblike boja za socializem. Leninovo delo pa je kljub temu še živo, revolucionarno napotilo vsem borcem za socializem.

Jugoslovanski komunisti in vsi delovni ljudje, smo še posebej letos ob jubileju naše Komunistične partije ponosni, da smo vse skozi pravilno ocenjevali in razumeli nauk velikega Lenina in se po njem tudi ravnali.

Stanje in perspektiva naše industrije

Različna merila

in različni problemi ob prispevanju za družbeni standard

Svet za industrijo in obrt pri OLO je v soboto, 17. januarja razpravljal o letošnjem družbenem načrtu s področja industrije in obrti v našem okraju. Svoja stališča in predloge bo Svet predložil zborom OLO na prihodnjem zasedanju.

Skupne investicije so letos povzeti v primerjavi z lanskim letom z 32 %, in bodo dosegle 8 milijard in 35 milijonov dinarjev. Od tega je predvideno za industrijo 3843 milijonov ali 47 %. Za stanovanjske in druge tako imenovane negospodarske investicije pa je predvideno 2 milijardi in 540 milijonov oziroma 31,6 %, kar je znatno več kot lani.

Ko so člani Svetu razpravljali o teh razmerjih, so sprejeli priporočilo da se mora razmerje med gospodarskimi in negospodarskimi investicijami tudi v bodočih letih stalno nagibati v korist tistim investicijam, ki posredno ali neposredno izboljšujejo življensko raven.

VZKLAJENA STALICA
Ob razgovoru o letošnji gradbeni in drugi dejavnosti so člani Svetu primerjali sedanje številke z zahtevami sindikalnih organizacij. Le-ti so namreč postavili zahtevo naj bi dve tretjini letošnjih sredstev porabili za družbeni standard. O tej zahtevi je bilo mnogo razgovorov v gospodarskih organizacijah in drugod. Danes, kot je bilo povedano na seji Svetu, so stališča z obema strani že dokaj vklajena. Seveda bo zadnjo besedo o tem povedal OLO na svoji seji.

Končni predlog sveta je bil, naj bi OLO upošteval različna merila v stanju in razvoju posameznih krajev oziroma občin pri določanju prispevka za družbeni standard.

KAJ BO ČEZ 20 LET?
Današnja delitev dohodka, skriva posamezne razlike med raznimi gospodarskimi dejavnostmi. To se ugotavljajo člani sveta, ko so govorili o tekstilni in drugi industriji. Tekstilna industrija je danes dokaj dobra. Zato se tudi precejšnja sredstva vlagajo prav v to industrijo. Njena daljša perspektiva pa ni jasna. V svetovnem merilu ima dobre izglede le v zastalejših, prenaseljenih deželah, oziroma če bi se preusmerila na umetna vlačna. Prav tako so ugotavljali, da ni jasnih konceptov na našo lesno industrijo.

Predlagali so, naj bi organi OLO čimprej začeli izdelovati daljši perspektivni načrti zlasti za tve industrijski dejavnosti. Pri teh načrtih naj bi upoštevali razvoj in potrebe za kakih 15 do 20 let vnaprej. Po takem načrtu bi potem začeli smerni usmerjati investicije le tja, kjer bi se pokazala v dalsjem obdobju večja korist. Dotlej pa bi bilo potrebno biti pri odobrevanju investicij v posameznih tovarnah teh dveh strok močno previdea.

K. M.

Medosebni odnosi v tudi anket

NEVARNOSTI NE VIDIMO, KER JIM JE PREBLIZU

V okviru sekcijske za kadrovsko politiko pri Klubu gospodarstvenikov v Kranju je bilo v petek v klubskih prostorih dvoje predavanj o medosebnih odnosih v podjetjih. Tov. Kaseman, direktor Zavoda za izobraževanje kadrov in proučevanje organizacije dela, je govoril o nekaterih rezultatih anket v Tiskanini, Planiki in Verigi Lesce, tov. Caseman, industrijski psiholog v Zelezarni Jesenice pa o rezultatih anket o medosebnih odnosih v Zelezarni.

Zakaj proučujemo medosebne odnose v podjetjih? Prvič, ker nas za vaše težave pri delu in vam zanimalo, kakšno je dejansko stanje in njegove posledice, drugič, ker nam rezultati dajo smernice za izboljšanje, in tretjič, ker potem lahko proučujemo učinkovanje ukrepov za izboljšanje.

Anketa v Tiskanini, Planiki in Verigi je pokazala precej zanimivih rezultatov. Največ negativnih odgovorov v vseh treh podjetjih je bila na vprašanje, ali se vaš nadrejeni zanimali za vaše osebne težave izven podjetja. Na to vprašanje je v Tiskanini negativno odgovorilo 49 % anketiranih, v Planiki 43 % in v Verigi 65 %. Mojstri in nadrejeni sploh, se za osebne težave delavcev premalo zanimalo.

Ljudje pa hočejo, da se človeka upošteva kot človeka. Na vprašanje, ali je po nepotrebi

je bilo v anketi veliko neopredeljenih odgovorov. Zakaj? Tovarš Caseman meni, da sta za to dve možnosti. Prva, da ljudje pač niso veliko razmisljali, in druga — kot je bilo razbrati iz različnih prizvodov na anketnih listih — da delavci menijo, češ kaj nas boste spraševali o stvari, za katere sami najbolje veste, kakšne so.

Iz odgovorov je tudi razvidno, da pri ženah v Zelezarni, ki jih je okoli 800, zlasti izstopa problem, da se pri svojem delu nikakor ne morejo uveljaviti.

In še ena zanimivost! Kje se ljudje počutijo najbolj ogrožene, v katerih obrati? Anketa je pokazala, da tam, kjer je nevarnost dejansko najmanj. Največ ljudi vsako leto ponesreči v žični valjarjni, v martinarni in pri električni peči. Tu pa so delavci že tako prijavjeni tistemu delu, da nevarnosti sploh več ne vidijo, ker jim je preveč blizu. V anketi odgovarjajo, da njihovo delo ni nevarno, čeprav dejansko je. In ker teh ljudi nihče ne opozarja na nevarnost, pride pogosto do hudih nesreč. A. T.

GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETNO XII., ST. 5 — CENA DIN 10.—

KRANJ, 19. JANUARJA 1959

Z okrajev mladinske konference

Mladi se uveljavljajo

Pomanjkanje kvalifikacij negativno vpliva na zvišanje produktivnosti - Štednja na račun hrane - Preveč honorarnih predavateljev

Kranj, 18. januarja.

Danes dopoldne je bila v dvorani Okrajnega ljudskega odbora Kranj okrajna mladinska konferenca, na kateri se je zbralo okoli 150 delegatov z vse Gorenjske. Od gostov so se konference udeležili predsednik CK LMS Tone Kropušek, sekretar OO ZKS Franc Popit, predsednik OO SS Andrej Verbic in drugi.

Konferenca je pričela z delom ob 8. uri. Po plenarnem zasedanju, kjer je govoril predsednik OK LMS Kranj Štefan Kačič, so nadaljevali delo v treh komisijah: v komisiji za ideološko-organizacijsko delo, komisiji za družbeno in delavsko upravljanje in v komisiji za društveno aktivnost mladine. Za tem je bilo ponovno plenarno zasedanje, kjer so delegati poslušali še nekaj poročil, izvolili novi okrajni komite in izdelali glavne zaključke in sklepe konference.

Poročilo in razprava sta skem bi približno polovica vseh delovnih mest zahtevali višjo kvalifikacijo kot pa jo imajo danes delavci, ki tu delajo. Večiga Lesce ima na primer 107 delovnih mest za visoko kvalificirane delavce, vendar 60 teh delavcev (64 %) nima te kvalifikacije. Še slabše je v Alpini v Žireh, kjer je 85 % vseh zapošljenih na višjih delovnih mestih, ki ne odgovarjajo njihovi kvalifikaciji. Tako stanje nikakor ne vpliva pozitivno na zviševanje produktivnosti pri delu. Zato je cej besed. Samo dejstvo, da je en prvi način, da v vajenskih šolah samo 20 % skrbijo za strokovno izobraževanje stalnih, ostalo pa so honorarni mladi delavci preko centrov za izobraževanje. Za to pa v nekaterih podjetjih nimajo pravega razumevanja. V Zelezarni na primer obstaja Izobraževalni center, ki nekaj let, glede na panj kot na neko tuje telo, čeprav v tem podjetju 50 % ljudi nima zadostne kvalifikacije.

Delegati so govorili tudi o živiljenjskem standardu nekaterih mladih delavcev in delavk, ki na primer hočejo biti običeni po zadnjem modri, pri tem pa tripi njihova prehrana (posledice so pokažejo šele čez leta), ali ki gredo raje v gostilno kot pa bi si privočili primočno koso. Problem zase so tudi samska stanovanja, ki naj bi jih v prihodnje gradili v okviru družinskih stanovanj, saj je način samskih domov preveč kasarniški.

Vzgoji vajenske mladine bo, kot kaže, treba posvetiti še pre-

produkтивnosti pri delu. Zato je cej besed. Samo dejstvo, da je en prvi način, da v vajenskih šolah samo 20 % skrbijo za strokovno izobraževanje stalnih, ostalo pa so honorarni mladi delavci preko centrov za izobraževanje. Za to pa v nekaterih podjetjih nimajo pravega razumevanja. V Zelezarni na primer obstaja Izobraževalni center, ki nekaj let, glede na panj kot na neko tuje telo, čeprav v tem podjetju 50 % ljudi nima zadostne kvalifikacije.

Delegati so govorili tudi o živiljenjskem standardu nekaterih mladih delavcev in delavk, ki na primer hočejo biti običeni po zadnjem modri, pri tem pa tripi njihova prehrana (posledice so pokažejo šele čez leta), ali ki gredo raje v gostilno kot pa bi si privočili primočno koso. Problem zase so tudi samska stanovanja, ki naj bi jih v prihodnje gradili v okviru družinskih stanovanj, saj je način samskih domov preveč kasarniški.

Vzgoji vajenske mladine bo, kot kaže, treba posvetiti še pre-

IZDATNA ZMAGA.

ki bi bila lahko večja

Jesenice : Zagreb 17 : 2 (6 : 0, 5 : 2, 6 : 0)

Jesenice, 18. januarja. — V nem udaril drugega. Zagrebčan

prvenstveni hokejski tekmi, so jesenčani danes dosegli spet visoko zmago in sicer proti HK Zagreb. Pred približno 2000 gledalci, so v igri, ki sta jo vodila sodnika Gorše (Ljubljana) in Kerkos (Celje), dosegli gole

— za Jesenice: Dolinar, Pejc in Fišler po 3, Niko Čebulj, Smolej ter Brun po 2, po enega pa B. Čebulj, in Turnšek; za goste pa Stefan in Krajič po enega.

Jesenčani so že v prvi tretnji pokazali precejšnje premož nad Zagrebčani ter že v prvih minutah kar trikrat zatresli gnezdo gostov. Premož so obdržali do konca tega dela igre, in edini na odmor s 6:0.

Rezultat druge tretjine je bil 5:2 za domačine. Zagrebčani so kmeli v tem delu precej srce, zato jih je uspelo dosegiti tudi tri gola.

Zadnjino tretjino so se gostje branili, napadi Jesenčanov pa so se vrstili drug za drugim. Ceprav so dosegli šest golov, bi jih lahko še precej več. V tem delu igre sta morala za deset minut zapustiti igrišče Trebušek (Jesenice) ter en Zagrebčan. Prvi zato, ker je po nepotreb-

Omenimo naj še, da za domačine ni nastopil Cene Valentin, ker je bil v srečanju z Ljubljano težje poškodovan in bo spet lahko branil barve svojega kluba v drugem delu državnega prvenstva.

Med tednom je bila odigrana pred 7000 gledalci na Jesenicah tudi prvenstvena tekma med Jesenčanami in Ljubljano. Domačini so prepričljivo zmagali z 9:1 (2:1, 2:0, 5:0). Slika prikazuje moment s tega srečanja.

V okviru sekcijske za kadrovsko politiko pri Klubu gospodarstvenikov v Kranju je bilo v petek v klubskih prostorih dvoje predavanj o medosebnih odnosih v podjetjih. Tov. Kaseman, direktor Zavoda za izobraževanje kadrov in proučevanje organizacije dela, je govoril o nekaterih rezultatih anket v Tiskanini, Planiki in Verigi Lesce, tov. Caseman, industrijski psiholog v Zelezarni Jesenice pa o rezultatih anket o medosebnih odnosih v Zelezarni.

Zakaj proučujemo medosebne odnose v podjetjih? Prvič, ker nas za vaše težave pri delu in vam zanimalo, kakšno je dejansko stanje in njegove posledice, drugič, ker nam rezultati dajo smernice za izboljšanje, in tretjič, ker potem lahko proučujemo učinkovanje ukrepov za izboljšanje.

Anketa v Tiskanini, Planiki in Verigi je pokazala precej zanimivih rezultatov. Največ negativnih odgovorov v vseh treh podjetjih je bila na vprašanje, ali se vaš nadrejeni zanimali za vaše osebne težave izven podjetja. Na to vprašanje je v Tiskanini negativno odgovorilo 49 % anketiranih, v Planiki 43 % in v Verigi 65 %. Mojstri in nadrejeni sploh, se za osebne težave delavcev premalo zanimalo.

Ljudje pa hočejo, da se človeka upošteva kot človeka. Na vprašanje, ali je po nepotreb-

je bilo v anketi veliko neopredeljenih odgovorov. Zakaj? Tovarš Caseman meni, da sta za to dve možnosti. Prva, da ljudje pač niso veliko razmisljali, in druga — kot je bilo razbrati iz različnih prizvodov na anketnih listih — da delavci menijo, češ kaj nas boste spraševali o

PAPERKI PO SVETU

ATTLEE BREZ DLAKE NA JEZIKU

Nekdanji premier in vodja laburistične stranke Attlee, ki sedaj počiva v Domu lordov je pristal in odgovoril na vprašanja Francisa Williamsa za londonsko televizijo. Stari Attlee je odgovarjal sede pred stoplim kaminom. Odgovori so dokaj duhoviti, česar bi od tega zadržanega človeka ne pričakovali. Med drugim je dal tudi karakteristike za nekatere osebnosti:

O EISENHOWERJU: »Zelo simpatičen, dober diplomat, slab general. Svetoval sem mu, naj se nikar ne ukvarja s politiko, vendar je kljub temu naredil ta nezrelni korak.«

O CHURCHILU: »Velika figura v parlamentu, toda zelo slab parlamentarac. Nikdar ni razumel procesov. Ma sejih vlade je vedno govoril samo on sam.«

O MOLOTOVU: »Clovek, ki se je vedno smejal le z ustnicami, nikdar pa z očmi.«

O TRUMANU: »Sprva mi kaj pride razumel, kasneje pa se je naučil.«

O ROOSEVELTU: »Prepričan je bil, da je Velika Britanija le kolonialna imperialistična sila.«

O MARSALU ALLANBROOKU: »Najboljši angleški general. Drugi je bil Alexander, tretji pa Montgomery. Slednji je dober, če znaga in nič več. Allanbrook je bil sposoben, da je odbral med številnimi idejami Winston Churchilla tiste, ki so kaj veljale.«

Attlee o sebi vsekakor ni hotel govoriti. Nekaj pa je vseeno omenil. Letno ima 2000 funtov in dvakrat na teden pomiva krožnike, ker nima službenčadi.

CHURCHILL IN MAMA

Na vprašanje, katere osebe so bile v preteklem letu najbolj zapazene, je okoli 500 učencev neke angleške šole odgovorilo takole:

1. Churchill, 2. mama, 3. Elvis Presley, 4. papež Ivan XXIII itd.

NI DOBER DIPLOMAT

Na nedavnem zasedanju Generalne skupštine Organizacije Združenih narodov so se delegati vseh držav nadalili, ko je čakajškov predstavnik dr. Liu Ci Jen izjavil, da ne more glasovati za predloženo resolucijo, s katero se pripomore vladam - članicam, da napravijo potrebne mere za vzpostavitev in pogibljivih prijateljih odnosov.

GORDO POD ZAŠČITO

Ponosno ime neke ustanove v Londonu se je pred kratkim ponovno pojavilo v tisku. Gre za Kraljevsko združenje za zaščito živali. To društvo je svoječasno javno protestiralo, ker je ZSSR poslala v vesoljstvo psičko Lajko. Sedaj je sledil nov protest, tokrat proti Američanom, ki so v glavi rakete »Jupiter« poslali v vesoljstvo majhno opico, veliko 30 cm, z imenom Gordo, po poreklu iz džungle Južne Amerike. Gordo je dospel do višine 480 kilometrov, a je nato skupno z glavo rakete utonil v morje.

Tako Lajka kot Gordo sta doprinesla znanstvenikom dragocenne podatke o reagiranju živega organizma na vpliv sili v vesoljstvu. Združenju spričo tega res ne bi bilo treba intervenirati...

IZDAJA ČP »GORENJSKI TISK« / UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR / DIREKTOR IN ODGOVORNI UREDNIK SLAVKO BEZNICK / TELEFON UREDNIŠTVA ST. 397 — UPRAVE ST. 475 — TEKOČI RACUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRAJNU 607-70-1-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROCNINA 600 DINARJEV, MESEČNA NAROCNINA 50 DINARJEV

Se nadalje pretežno jasno in hladno. Okoli 25. januarja tople je in sneg.

LJUDJE IN DOGODKI
„DŽAI TITO!“

»Džai Tito!« — »Živel Tito!« je zadomele v vseh strani, kjer koli se je pojavil predsednik FLRJ s spremstvom v prijateljski in gostoljubni Indiji.

Že četrtek v zdanjih petih letih sta si dva velika državnika in svetovno znana borce za mir, predsednik Nehru in predsednik Tito segla v roke. Dvakrat je bil indijski premier naš gost v Jugoslaviji, prav tako pa tudi nas predsednik že v drugi uživa gostoljubje prijateljske Indije.

Zdaj, ob ponovnem svidenju sta oba državnika izkoristila redke trenutke srečanja in skupnega bivanja za čim plodnejšo izmenjavo misli in gledisc. O tem priča skupno sporocilo, izdano na kraju razgovorov med predsednikom Nehrujem in Titem.

Zaključno sporocilo je sicer morda kratko, vendar zanimivo in stvarno. Iz njega je razvideti, da sta oba državnika izmenjala svoja mnenja in pogleda na številna vprašanja, ki zanimajo obe deželi. Na dnevnom redu so bila pereč međunarodna vprašanja, problemi, ki danes razjedajo staro evropsko celino in novo se porajajoči azijski kontinent.

Glavni in najbolj značilni ton razgovorov pa označuje izjava v sporocilu, ki pravi, da sta državnika izrazila »svoj trdn naamen, da si še nadalje kar naj-

bolj prizadevata za ohranitev miru in ureditev mednarodnih vprašanj po mirni poti in s pogajanji, v skladu z načeli sožitja in politike, ki nasprotuje vključevanju v bloke.«

V tej izjavi pravzaprav ni senzacionalnega odkritja. To je v bistvu samo potrjeno in že dolgo znano stališče osnovne politične usmeritve tako Indije kot Jugoslavije. Toda prav zato je to tembolj važno in pomembno. Tudi ti razgovori med obema voditeljema potrjujejo, da sta Indija in Jugoslavija dosledna pristaša miru in sožitja, da se njuna politika neomajno in dosledno ravna po načelih, ki so pred tremi leti dobila svojo vedno potrdilo na trojtem brionskem sestanku, ki so se v istem obdobju uveljavila na veliki bandunski konferenci azijskih in afriških dežel, in ki se klub vsem zaprekam in oviram hladne vojne vztrajno prebijajo kot klice prihodnjih, boljših in pozitivnejših međunarodnih odnosa.

Tak glas miru je bil vedno dobrodošel v našem svetu, ki se vedno boleha za blokovsko epidemijo, ki ga še vedno spodjeda crv medsebojnega nezaupanja in ki se vedno isče izhoda iz zagate međunarodne napetosti. Pravzaprav je tak glas danes še bolj koristen, ko se na mednarodnem obzorju sramežljivo kažejo prvi nagibi k razgovorom med Vzhodom in Zahodom. Miroljubne sile v svetu, kot sta Indija ali Jugoslavija, morajo v teh dneh podvajati svoje napore, da opogumijo ta napredna prizadevanja, da jim pomagajo premesti prepad blokovskih nasprotij in nezaupanja ter utreti pot k miroljubnemu spoznavevanju.

Prav v teh naporih je sporočilo med premijerom Nehrujem in predsednikom Titom dalo svoj veliki prispevek. Zato je naletelo na simpatije v svetu, na vsesloščno zanimanje in pritrjevalno odobravanje.

V okvir teh naporih je sporočilo med premijerom Nehrujem in predsednikom Titom dalo svoj veliki prispevek. Zato je naletelo na simpatije v svetu, na vsesloščno zanimanje in pritrjevalno odobravanje.

Zaradi tega je jugoslovanska delegacija naletela v Indiji na nadvise topel in prijateljski sprejem, zato pomeni ime Jugoslavija v indijskih srčih sinonim prijatelja in zaveznika, — zato je indijsko ljudstvo pozdravilo predsednika Tita s spontanim vzklikom »Džai Tito!«

MARTIN TOMAZIČ

v nedeljo smo zabeležili

POMOČ ZADRUGAM IN KMETIJSKIM POSESTVOM

Kranj, 18. januarja.

Včeraj dopoldne so se zbrali absolventi nižjih kmetijskih šol in v okviru Društva inženirjev in tehnikov LRS ustanovili sekcijsko absolventov nižjih kmetijskih šol za Gorenjsko. Ustanovni sestanek, ki se ga je udeležilo le 18 absolventov, sta vodila kmetijski tehnik Matevž Lončar in glavni. Cijan iz OZZ Kranj.

Kakšne so naloge sekcijske absolventov nižjih kmetijskih šol? Predvsem borba za dvig kmetijske proizvodnje in postopna krepitev socializacije naše vasi. Mladi morajo spoznavati naloge kmetijstva na Gorenjskem in jih tudi aktivno reševati. Pri tem absolventi nižjih kmetijskih šol, ki večinoma delajo doma, na kmetiji, lahko odigrajo pomembno vlogo kot organizatorji ostale kmečke mladine. Večina mladincev, ki so končali nižje kmetijske šole, se aktivno udejstvuje v aktiwnih mladih zadružnikov in v zadružnih svetih.

Razen pravil in nalog sekcijske, ki so iste kot naloge Društva kmetijskih inženirjev in tehni-

kov, so na ustanovnem sestanku govorili tudi o predlogu letosnjega okrajnega družbenega plana.

A. T.

PRIČETEK PRAZNOVANJA
40-LETNICE KPJ IN 90-LETNICE ŽELEZARNE NA JESENICAH

Jesenice, 18. januarja. — Sinoči se je zbralo na trgu pred jeseniško gimnazijo nekaj tisoč jesenčanov k otvoritvi praznovanja 40-letnice KPJ in 90-letnice ustanovitve Železarne. Po državni himni in Internacionali je France Leben, predsednik sindikata Železarne, otvoril zborovanje. Za tem je govoril predsednik OLO Kranj Vinko Hafner, ki je orisal pomen tega dvojnega jubileja. Glavni direktor Železarne, ing. Matevž Hafner, pa je v svojem zaključnem govoru opozoril na viogo jeseniške Železarne v našem gospodarstvu. Za tem so v Cerarjevem gledališču jeseniški Svoboda: priredili večer narodnih pesmi in plesov. Svečanostim so prisostvovali tudi gostje, med katerimi je bil predsednik OLO Vinko Hafner, zastopnik republiškega sindikata Jože Plevnik,

direktor Železarne na Ravnhorini Gregor Klančnik in drugi.

U. KORISTNI RAZGOVORI

Kranj, 18. januarja. — Včeraj dopoldne so obiskali tovarno Iskra v Kranju člani Kluba mladih proizvajalcev Tovarne avtomobilov Maribor. Gostje so si ogledali podjetje in se razgovarjali s predstavniki Kluba mladih proizvajalcev v Iskri ter s predstavniki mladinske organizacije o dosedanjih izkušnjah organizacijskega dela Kluba mladih proizvajalcev ter o načinu dela vodstev mladih organizacij v podjetjih. Po ogledu mesta Kranja, so se popoldne gostje vrnili domov. M. Z.

PREMIERA V PREDOSLJAH

Predosje, 18. januarja. — Dramska sekcijska PD »Gorenje« je imela v soboto zvečer predstavo Ivana Tavčarja »Cvetje v jeseniških gledališču jeseniški Svoboda: priredili večer narodnih pesmi in plesov. Svečanostim so prisostvovali tudi gostje, med katerimi je bil predsednik OLO Vinko Hafner, zastopnik republiškega sindikata Jože Plevnik, direktor Železarne na Ravnhorini Gregor Klančnik in drugi.

SLOVENIJA : SRBIJA

313,15 : 306,90

Stražišče, 17. januarja. — Danes zvečer je bil v Domu »Partizana« tradicionalni televodni dvoboj med moškima televodnima vrstama Slovenije in Srbije. Številni igralci so imeli takrat priložnost videti več državnih reprezentantov. Škoda, da je bil Cerar poškodovan in ni mogel pokazati vsega svojega znanja. Nastopil je le v nekaterih disciplinah in s tem pomagal k preprčljivi zmagi slovenske reprezentance.

V posameznih disciplinah so zmagali: — preskok: Oblak; konj z ročaji: Cerar; drog: Skaza; bradija: Cerar; krog: Skaza (vs. Sl.); partjer: Gagič, Srbija. V skupni oceni so posamezniki zasedli naslednja mesta: 1. Šabot 57,40, 2. Gagič (oba Srbija) 57,15, 3. Skaza 54,30, 4. Oblak 52,40, 5. Šrot 52,10, 6. Senica (vs. Sl.) 50,85 itd.

Ob zaključku tekmovanja smo vprašali vodje obeh ekip, kaj menita o tekmovanju. Miro Longa, vodja slovenske vrste:

Škoda je, da za Srbijo nista nastopila odlična televodnica Lešček in Jovanović. Dvoboj bi bil potem zaradi izenačenosti močev bolj zanimiv. Pohvaliti moram Cerarjevo požrtvovalnost, saj je klub poškodbil nastopil v nekaterih disciplinah in tako pomagal k naši zmagi.«

Josip Bogner, vodja gostov pa je dejal: »Televodnica je bila za takoj tekmovanje nekoliko premajhna. Toda sodniki se niso skladali, saj so bile razlike v ocenah često prevelike. Zaradi dveh poškodovanih televodcev ne smo mogli uspešno spojiti s slovensko vrsto.«

A. T.

naša kronika

NA BLEDU ZA PRAZNOVANJE

40-LETNICE KPJ

-oučna leta ob praznovanju 40-letnici KPJ bodo na Bledu počastili s številnimi kulturnimi prireditvami, spominski svetilišči in proslavami. Poseben odbor, ki je bil ustanovljen pri občinskem odboru SZDL je že sestavil okvirni spored prireditve. Mimo tega bodo v tem času zbirali tudi zgodbinsko gradivo, ki bo osvetljevalo boj nekdanjih naprednih sil blejskega področja, za kar bo skrbela seveda posebna komisija.

Na posebnih studijskih sestankih 19. januarja bodo po vseh osnovnih organizacijah občin seznamljali člane ZK in SZDL z delom in življenjem velikega revolucionarja Vladimira Iljica Lenina. Tudi v Šolah bodo učitelji govorili mladini o Leninevem delu v revolucionarnih časih boja delavskega razreda. Osrednja proslava v počastitev štiridesetletnice KPJ pa bo 25. aprila na Bledu. Razen tega se bodo v letosnjem jubilejnem letu KPJ zvrstili še druge številne prireditve, zlasti ob posebnemjih praznikih.

Omenjeni spored zajema včini le občinske prireditve, medtem ko bodo posamezna podjetja, organizacije po vseh in naših občin tudi pripravile različne prireditve v počastitev zgodbinske obletnice. —jb

Pred letno konferenco ObSS

Bled

ZADOVOLJIVO DELO SINDIKALNIH PODRUŽNIC NA BLEDU

Letosnjene občne zbrane so sindikalne podružnice dokaj dobro izvedle v vseh podjetjih in ustanovah. Ko je sekretariat občinskega komiteja ZKS na Bledu skupaj s predsedstvom občinskega sindikalnega sveta pred dnevi ocenjeval dejavnost sindikalnih podružnic in proučeval rezultate zborov, je ugotovil, da je bilo zlasti dobro delo naslednjih sindikalnih podružnic: na Zagah Gorjane, Račica ter pri Gozdnom gospodarstvu Bled, in Vesninah.

Sekretariat občinskega komiteja in predsedstvo ObSS sta pri analizi dela podružnic opozorila tudi na vrsto problemov, ki hročijo večjo aktivnost in omejujejo delovno sposobnost v nekaterih podjetjih. Predvsem je slabo organizirana tehnična in zdravstvena zaščita pri delu. Organizacija zdravstvene zaščite je preveč prepričena zdravstvenim delavcem, premalo pa je pri tem prizadevanja in pobud samih podjetij. Posledica tega je seveda precej visok odstotek obratnih in delovnih nezgod. V primerjavi z okrajnim povprečjem nezgod pri delu je Bled s 13 % od vseh obolenij na prvem mestu — celo pred Jesenicami. Najvišji je odstotek v gozdarskem delu v lesni industriji, kar je deloma razumljivo, ker je dele v teh dveh panogah gospodarstva med najtežjimi. Potrebno pa bo seveda strožje izvajati zaščitne ukrepe tehničnega, higieničkega in vzgojnega značaja.

Tudi razvrititev delavcev po določenih delavnih mestih je ponokod še pomankljivo urejena. V nobenem podjetju blejske občine doslej se niso uveli toplice obroka hrane za delavce. V tem pogledu sindikalne podružnice niso dovolj napravile, čeprav so v večini primerov dani za dobiti pogoji.

O vseh teh problemih bodo razpravljali tudi na letni konferenci ObSS, ki bo 25. januarja. —jb

VSO SKRB ZA DELOVNEGA ČLOVEKA

Zelezničarji, 18. januarja. — Včeraj zvečer je bila v tovarni »Nik« redna letna konferenca ObSS Zelezničarjev. Konferenca je nazorno pokazala pomankljivosti dosedanjega dela in težave, ki so jih imela podružnice v preteklem

NA DNEUNEM REDU V KOMUNAH

P R A L N I C A

Gospodinjski izobraževalni center na Jesenicah, ki skrbi predvsem za strokovno izobraževanje žena, zaradi pomanjkanja strokovnega kadra ne more prirjeati tečajev po občini. Jeseniške žene in dekleta se zdaj izobražujejo v dveh gospodinjskih in enem zdravstveno-prosvetnem tečaju, ki dela v okviru Rdečega križa. Ko bo ta začljučen, se bo začel novi tečaj, ki pa verjetno še ne bo mogel zadržljiti vseh, ki se za tovrstno vzgojo zanima.

Na pobudo Gospodinjskega izobraževalnega centra bo v torek, 20. januarja, na Jesenicah posvetovanje, vseh ki se zani-

majo za ureditev servisne pralnice, likalnice in kopalnice. Na Jesenicah namreč tovrstnega objekta ni in ga gospodinje zelo pogrešajo. Načrti zanj pa so že izdelani.

Pokroviteljstvo za ureditev tega uslužnostnega obraza, kot so nam povedali na Občinskem ljudskem odboru na Jesenicah, bo verjetno prevzel odbor za poslovanje za delo manj zmožnih oseb, ki je bil formiran na Jesenicah na četrtekovi seji Svetja za delo pri OLO Jesenice.

Servisno pralnico bodo uredili v prostorih sedanja osemletke »Tone Čufar« (v bivši meščanski šoli), ki se bo konec le-

tošnjega šolskega leta preselila v novo stavbo, ki bo dograjena in odprta, kot predvideljajo, za letošnji občinski praznik — 1. avgust. V sedanji osemletki bo razen pralnice dobila prostor še Vajenska šola in ko se bodo izpraznila stanovanja — kdaj bo to, še ne vedo —, tudi Gospodinjski izobraževalni center. Spodnje prostore v osemletki bodo prizeli preurejeti že letos spomladvi, ostale pa po končanem po-ku.

Na občinskem ljudskem odboru so nam povedali, da v okviru pralnice v prostorih sedanja osemletke misijo urediti tudi kopalnico, predvsem za samce. Za jesenško delavstvo bo to objekt, ki ga že zelo težko pričakujejo, saj dela v Zelezarni veliko ljudi iz drugih krajev naše države, ki si kopalnice v svojem skromnem stanovanju pač ne morejo privoščiti. Na občinskem ljudskem odboru so tudi mnenja, da bi moralo za take in podobne uslužnostne obrate pokazati več iniciativne. Društvo

Jesenicam se torej v bližnji prihodnosti obeta servisna pralnica, ki bo rešila precej sedanjih težoc. Gleda opreme — strojev — so že v dogovoru s podjetjem »Hidromontaža«, nekaj pa jih bodo uvo-
zili. — at

Še druga plat zrona o neupravičenih honorarjih

Da bi bila javnost objektivno obveščena v zvezi s člankom in problemi, ki jih enostransko obravnava članek »Neupravičeni honorarji« (Glas Gorenjske z dne 12. januarja 1959) in da bi bila bolj jasna predstava o stanju v prosveti, posredujemo stališče Sveta za šolstvo Okrajnega ljudskega odbora Kranj.

Svet za šolstvo OLO Kranj ima zahvaliti, da smo zmogli in zmanjšamo tako velik in nagnel razvoj ob nalogah, ki jih zahteva reforma naše šole. Odločno je svet zavral in reševal primere honorarnih zaposlitv, ki so škodovali kvaliteti pouka in izvrševanju rednega dela na račun honorarnih zaposlitv.

Sirok razmah šolske mreže po osvoboditvi, maglo naraščanje števila učencev se mladine in v zadnjem obdobju silen razvoj pošolskega izobraževanja, ob tolikem pomajkanju prostavnega kadra je in bo še nekaj let narekoval reševati redno delo šolstva s honorarnimi zaposlitvami. Izredni pozitivno-zadostni prostavnih delavcev se imamo

našega rednega šolstva pred vojno in danes, vidimo neslutene spremembe: šolsko leto 1938/1939 91 šol, 161 oddelkov, 6.490 učencev in dijakov, 157 prostvenih delavcev; šolsko leto 1957/1958 128 šol, 755 oddelkov, 22.159 učencev in dijakov, 585 prostvenih delavcev.

Dotok novih kadrov ni bil zadosten za tako naglo rast, če pri tem upoštevamo, da je bil krvni prispevki prostvenih delavcev v NOB in taboričnih precejšnjih. Tako nam postane stanje še bolj jasno. Poleg razvoja rednega šolstva je v zadnjih letih naglo naraščalo število izrednih šol in tečajev za borce, invalide in ostale državljanke, kjer se morajo skoraj v celoti reševati učna mesta s honorarnimi učnimi močmi. Z rednim in izrednim raz-

pisom prostih učnih mest za šolsko leto 1958/1959 je bilo stanje takole:

1. Učna mesta srednjo strokovno izobrazbo:
razpis 127 prostih mest, zasedeni po razpisu 58, s prenestitvami in štipendisti 20, nezasedenih 59;
2. Učna mesta z višjo in visoko izobrazbo:
razpis 158 prostih mest, zasedeni po razpisu 67, s prenestitvami in štipendisti 14, nezasedenih 57.

Nedvomno bi bila zasedba znatno boljša, če ne bi bilo tako občutnega pomanjkanja stanovanj. Tako pa smo pogosto prisiljeni, da že upokojene prostvene delavce reaktiviramo in mnogokrat tudi s prošnjami in prenovevanjem pregovarjam, da prevzamejo dodatne obveznosti. Pri vsem tem stanju je svet mnenja, da je treba krepliti družbeno kontrolo nad izvršenim delom, to je nad kvaliteto pouka, s čemer je posebno zadolžena okrajna prostvena pedagoška služba.

Svet za šolstvo zavzema stališče, da ima vsak državljan pravico do dodatnih zaposlitv, če pri tem kvalitetno in kvantitetno ne trpi tako osnovna kot dodatna zaposlitev. Odločno pa je obsojal in obsoja ter odpravlja primere prekomernega dodatnega zaposlovanja posameznikov, ki se smatrajo za nenadomestljive in kjer nastaja že vprašanje kvalitete. Vendar svet smatra, da v takih primerih morajo nastopiti družbeni organi in vodstvo šol v interesu kvalitete, ker so primeri, da posamezniki »baratajo«, zelo redki.

V odnosu do kritike zavzema Svet za šolstvo stališče, da s kritiko konkretnih primerov z upoštevanjem objektivnih in subjektivnih pogojev, poznavanjem področja in vrste dela hitreje odstranjujemo predstode in slabosti, ki v šolstvu še obstajajo. Inteligenčno mislični človek mora prehajati preko konkretna kritika in spočenja svojih slabosti in slabosti drugih, do boljših, naprednejših misijen in odnosov. Te prakse se Svet za šolstvo preko svojih organov tudi poslužuje, ker je prepričan, da bo samo s takim delom koristil posameznikom in razvoju ter reformi našega šolstva nasploh. Vsak drug način bi bolj škodil kot koristil razvoju kakšnekoli dejavnosti.

Svet za šolstvo
Okrajnega ljud. odbora
Kranj

ZA BOLJE POSLOVANJE NAŠE TRGOVINE

V Kranju dvoletna poslovodnska šola

Na seji sveta za blagovni promet pri OLO, ki je bila pred dnevi v Kranju so veliko govorili o tem, kako bi izboljšali poslovanje naše trgovine. Predvidena so namreč precejšnja sredstva s katerimi bi letos preurejevali trgovinske lokale, gradili skladišča in drugače omogočili trgovini, da bi lahko dosegla v letošnjem letu ponovni dvig za 8,4 % kot je predvideno za promet na drobno.

Hkrati, ko je bilo govora o materialnih in organizacijskih težavah trgovine na sploh pri preskrbi prebivalstva v industrijskih središčih, so govorili tudi o trgovskem kadru.

V trgovinski dejavnosti našega okraja je 63 % žena, v trgovini z živili pa celo 72 % žena. Dasi je to e ene strani povhvalno, da se žene v tolikem številu zaposlujejo, pa je tako razmerje privredno v posameznih primerih do težav. Množica delovnih mest tudi v trgovini namreč le niso primerena za žene. Marsikje morajo same žene prenašati vrečo po 100 kilogramov! Zato je prevlada mišljeno, da bi tudi v trgovsko stroko uvajali več moške delovne sile, oziroma da bi pri sprejemaju vajencejemali več fantov.

Na seji Sveta so sprejeli tudi predlog, da bi se v Kranju osnovala dvoletna poslovodnska trgovska šola, ki jo organizira Okrajna trgovinska zbornica. Po tem predlogu bi ta šola začela naslednjo jesen in bi vključila kakih 25 do

tudi o nagrajevanju. Ugotavljali so da je precej ljudi iz trgovske službe odšlo v druge službe. Smatrali so, da je treba predvsem uveljavljati sistem nagrajevanja po delovnem učinku in pravilno stimulirati osebe, zlasti na posameznih odgovornih delovnih mestih, kot na primer poslovodje, prodajalce z znanjem tujih jezikov, kar je važno zlasti v turističnih krajih itd. Hkrati naj bi skušali izboljševati delovne pogoje v posameznih trgovinah in vsklajevati življenske razmere v trgovini zaposlenega osebja z delavci v industriji in v drugih večjih gospodarskih dejavnosti.

V predlogu letošnje dejavnosti trgovine na Gorenjskem je tudi težnja za izboljšanjem tehnične opreme in odpiranjem novih prodajal in specialnih trgovin z živili

»Zarja« bo najlepše urejen trgovski lokal na Jesenicah

30 interesentov iz vseh krajev Gorenjske. Ti bi trikrat tedensko prihajali v Kranj na predavanja in potem polagali izpite. Za tako število so že predvideni potreben prostori in tudi predavateljski kader. Spodbnih poslovodilj namreč hudo primanje in upajo na ta način čimprej zameniti sedanje vrzeli.

Razen o strokovnosti pri trgovskem osebju so na seji govorili

K. M.

Tečaj za zadružne funkcionarje

Po sklepu zadnje seje OO SZDL Kranj bosta center za izobraževanje pri OO SZDL in Okrajna zadružna zveza Kranj organizirala od 21. do 31. januarja tridnevne seminarije za zadružne funkcionarje, t. j. predsednike zadružnih svetov, predsednike UO KZ in upravnike KZ. Predvidoma se bo tečaj udeležilo 170 zadružnih funkcionarjev iz vse Gorenjske. Tečaj pa bodo v Škofji Loki (za Šk. Loko, Selško in Poljansko dolino), v Kranju (za Kranj in tržiško občino) in v Poljčah za Gornjesavske dolino. Predvadili bodo predsedniki nekaterih občin, politični delavci, ekonomisti in kmetijski strokovnjaki. Na programu so 4 teme in to: o perspektivi ekonomske politike v Jugoslaviji in kmetijski socialistični preobrazbi vasi, o vlogi in nalogah zadružnih svetov pri ustvarjanju in delitvi dohodka ter gospodarjenje z temi sredstvi, o nalogah zadružnih svetov, o nalogah družbenih

nega upravljanja in o gospodarskem programu KZ v letu 1959. — an

KEMIČNE CISTILNICE TUDI NA JESENICAH IN V LOKI

Okrajna obrina zbornica v Kranju je sprejela odobritev za uvoz raznih strojev, reproducionskega materiala itd. nad 18 milijonov deviznih dinarjev. V glavnem gre za take stroje, nadomestne dele in drugi material, ki naj bi zagotovil hitrejši razvoj obrti, raznih servisnih dejavnosti in podobno.

Največji zneski so predvideni za nabavo strojev za kemično čiščenje, ki jih bodo potrebovali v Škofji Loki in na Jesenicah. Hkrati bodo kupili tudi ustrezajoče likalne stroje. Prav tako je predviden likalni stroj za javno pralnico v Kranju.

V istem predlogu je predviden uvoz ustrezajočih šivalnih strojev za oblačilno stroko, kamnoseki brusilni stroji in podobno. — L. c.

nega upravljanja in o gospodarskem programu KZ v letu 1959.

— an

Okrajna obrina zbornica v Kranju je sprejela odobritev za uvoz raznih strojev, reproducionskega materiala itd. nad 18 milijonov deviznih dinarjev. V glavnem gre za take stroje, nadomestne dele in drugi material, ki naj bi zagotovil hitrejši razvoj obrti, raznih servisnih dejavnosti in podobno.

Največji zneski so predvideni za nabavo strojev za kemično čiščenje, ki jih bodo potrebovali v Škofji Loki in na Jesenicah. Hkrati bodo kupili tudi ustrezajoče likalne stroje. Prav tako je predviden likalni stroj za javno pralnico v Kranju.

V istem predlogu je predviden uvoz ustrezajočih šivalnih strojev za oblačilno stroko, kamnoseki brusilni stroji in podobno. — L. c.

nega upravljanja in o gospodarskem programu KZ v letu 1959.

— an

Okrajna obrina zbornica v Kranju je sprejela odobritev za uvoz raznih strojev, reproducionskega materiala itd. nad 18 milijonov deviznih dinarjev. V glavnem gre za take stroje, nadomestne dele in drugi material, ki naj bi zagotovil hitrejši razvoj obrti, raznih servisnih dejavnosti in podobno.

Največji zneski so predvideni za nabavo strojev za kemično čiščenje, ki jih bodo potrebovali v Škofji Loki in na Jesenicah. Hkrati bodo kupili tudi ustrezajoče likalne stroje. Prav tako je predviden likalni stroj za javno pralnico v Kranju.

V istem predlogu je predviden uvoz ustrezajočih šivalnih strojev za oblačilno stroko, kamnoseki brusilni stroji in podobno. — L. c.

Nepotrebna skrb

V predlogu družbenega načrta kranjskega okraja za letošnje leto se ne predvideva novega zaposlovanja v industriji. Po številu zaposlenih v industriji je načrt izpolnjen že celo do konca 1961. leta. Se pravi, da takrat ne bi smela naša industrija zaposlovati novih delavcev.

Pri takih ugotovitvih, ne da bi hkrati osvetlili še druge okolnosti, se prav lahko pri posameznikih pojavi bojazn pred brezposelnostjo.

Temu pa ni tako. V industriji je predvideno, da bi sedanjih ukrepnikov ne smeli delati težav pri zaposlovanju strokovnega osebja. V kmetijstvu pa je zaposlovanje načrta kranjskega okraja za letošnje leto razume, bodo podjetja lahko sprejemala nove delavce v skladu z odhodom drugih (v pokoj, v vojakom, ob prenestitvah itd.).

Neomejeno pa je zaposlovanje v druge veje dejavnosti, kot na primer: v kmetijstvo, gozdarstvo, v prometna podjetja, v trgovinsko dejavnost, v gostinstvo, turizem, obrt, v komunalna podjetja, v podjetja gradbenega materiala in v druge podobne dejavnosti. V teh dejavnostih je v skladu s splošno politiko zaposlovanja dana tudi možnost za pravilno stimulacijo pri nagrajevanju, kar je v nekaterih primerih prav v primerjavi z indu-

strijo doslej povzročalo fluktacijo.

Značilno je, da so že v letošnjem letu predvidena večja sredstva za ustanavljanje in opremo raznih servisnih in drugih dejavnosti, kjer bodo naši zaposlitve tudi že. Na Jesenicah in v Škofji Loki so že zaposleni prvi delavci oziroma delavke v okviru Zavoda za zaposlovanje invalidov in dela manj zmožnih.

V takih luči skrb o brezposelnostne ni potrebna, dasi je v celoti stanje zaposlenih v industriji z 31. decembrom lani dokončno do 1961. leta.

L. c.

Dva utrinka z gorenjske popotne beležnice

MED GRAMOZARIJI PRI SAVSKIH IZVIRKIH

C prideš iz Ljubljane ali zavsičke soteske na Gorenjsko, se ti dozvede, da si prišel v čisto nov, svetel, jasen svet. Naše motorno vozilo, ki je priopotalo iz zavsičke strani, je imelo v jutranjih urah še prizgane luči, da smo se lahko prebijali po cestah skozi felezni zid sive megle, ki je ovalala pogled. Tudi Ljubljana je imela še klavrnino jesensko megleno podobo. Ko pa je naše motovilo zarezalo pot proti gorenjski strani, se je začelo svitati in kmalu nas je obsajalo sonce...

AUTOMOBILSKA TABLICA »S. NI ZMERAJ »SLOVENIJA«

Pomlad v ziml...
Srečanje s soncem, ki je našo Gorenjsko nepreplačljiva prirodna surovina. Je simboličnega

Nemalo smo se začudili, ko nas je avtomobilist nagovoril v nemškem jeziku. Njegov avtomobilski »Se pa je pomenil Salzburg in ne Slovenijo. Izletnik in njegova družba se niso mogli načuditi napredku Jesenic in soncu, ki sije na Gorenjskem. Družba iz Salzburga je napravila izlet na Koroško, da bi se razvedrila ob tamkajnjih jazerih. Pa je Korotan obdajala megleno koprena, zatorej so se odločili za skok preko Podkorenskega sedla in za obisk Jesenice in za kosiško na Bledu.

Starejši člani te izletniške družbe so poznali nekdanje, manjše Jesenice in se zdaj niso mogli načuditi številnim novim stanovanjskim hišam na Plavžu in trem modernim stolpnicam na Cesti bratstva in enotnosti, ki ih prav

te niso vtaknili rok v žepa in se dili za peti, da tam pričakajo nove pomlad. Na Jesenicih zdajo na vseh koncih in hite, da bi dogradili čimprej in čimveč stanovanj. Nekdanji človek je zahteval kruha in iger, današnji tudi udobna stanovanja. Na Jesenicih imajo dovolj dela domače gradbeno podjetje, ljubljanski zidarji, pa iz Novih Goricev v drugih krajev. Za vse je dovolj dela in ne bo ga zmanjkal. Jeseničani imajo dolgoletni gradbeni program.

Na jesenjskih gradbiščih naletiš na ljudi z vseh vetrov Jugoslavije. Člani strokovnih kolektivov so po večini domačini iz naše republike; kot kopači, nosači, mešalci in drugi nekvalificirani delavci se udnajojo ljudje z obrubnega Pomurja in Medžimurja pa s hrvat-

nih vozil, ki dovažajo gramoz z raznimi nakladališči, ki so posejana od Hrušice pa do Mojsstrane in še naprej proti izviru Save.

UNIČUJOČA SILA GORENJSKIH HUDOURENIKOV

Kakor je živahnno življenje na gradbiščih sredi Jesenice, tako je tudi v skritih savskih bregovih okrog Belce in drugod.

Gramozariji – mladi, krepki in marljivi fantje, največ iz Medžimurja in Hrvatske, ki so prišli na delo v mesto pod Karavankami in Mežakljo, odhajajo na delo k savski strugi s prvimi jutranjimi kamioni. Največ zalog gramoz ima na bregu Save, tam pod hudourenikom Belco, ki priteka iz karavanškega pogorja. Včasih ta malo potocek tako naraste, da ruši obreže in dela občutno škodo. Ni dolgo tega, ko je podrla razdvajana Belca celo železniški most. Zdaj so jo trdo uklenili in zavarovali z obrambnimi zidovi.

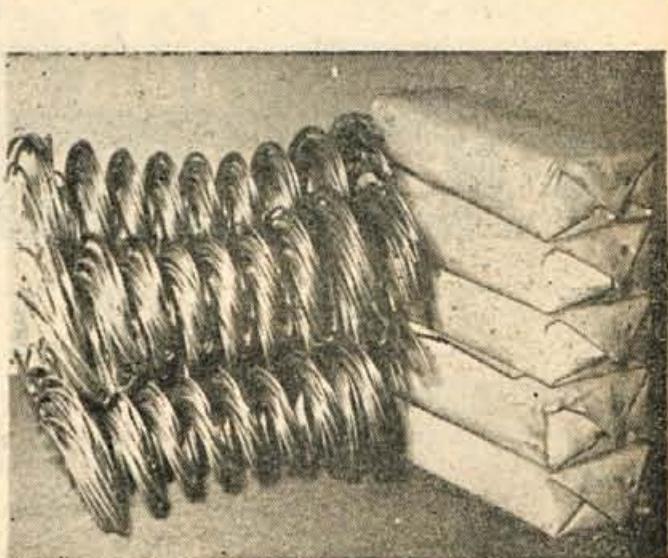
KAMIONI VOZIJO TUDI PO OZEMILJU BREZ CEST

Gramozariji so se utaborili na levem bregu že plitve Save. Delavcem iz Hrvatske skoraj ne gre v glavo, da je ta skromna reka Sava, ki jo tu zlahka preskočiš, tista Sava, ki je na Hrvatskem skoraj ne moreš preplavati.

Ko dospejo Tamovci, Fapovi in drugi kamioni z Jesenice na nakladališče pri Belci, poskačejo fantje v vozil brž začno nakladati gramoz, ki so si ga pripravili že prejšnji dan.

Sofer spretno prikrmarji svoje za-jetno vozilo po ozemljju brez ceste in tedaj zapojejo lopate; na vozilu namečejo štiri prostorninske metre gramoz. Vsak meter tehta več kot poldrugo tono. Ko ima PAP na sebi sedem in pol tone gramoz, šoker s Primorskega obrene svoje vozilo in se brž vrne na Jesenico. Mnogo voženj mora opraviti vsak dan. Izmučeni fantje nakladalci pa posedejo k ognju, ki so si ga zakurnili na bregu Save. Dva poprimenta za dolge kavije in namotita trhlik smrekovih vej, drugi jih privlečajo k ognju in jih pridno nakladajo. Pri plamenu se grejejo vse dotlej, dokler ne pride na Jesenic prazen tovornjak, ki se je medtem že znebil gramoz.

Prijeten in poučen je pomenek fanti, ki pripravljajo in nakladojajo gramoz ob izvirih Save. Tu je zbor jugoslovanskih narodov v malem. Včasih zapojejo svojo narodno in tedaj jim pohite misli izpod triglavskega pogorja tja v bosenske hribe ali hrvaške ravnine. Ta ali oni se potem razneži; nekaj časa ob glavnih asfaltiranih cesti iz Jesenice proti gornjesavskim dolinam, boš opazil verigo raznovrstnih gramozarjev pa ženi in otrokom.

Ste že odgovorili na našo anketo, ki smo jo razpisali ob Novem letu? Ker želi uredništvo »Glasu Gorenjske« dobiti čimveč mnenj o najbolj branem časopisu na Gorenjskem, zato podaljšuje tudi rok za odgovore do konca januarja. Odgovore pošljite na naslednja vprašanja:

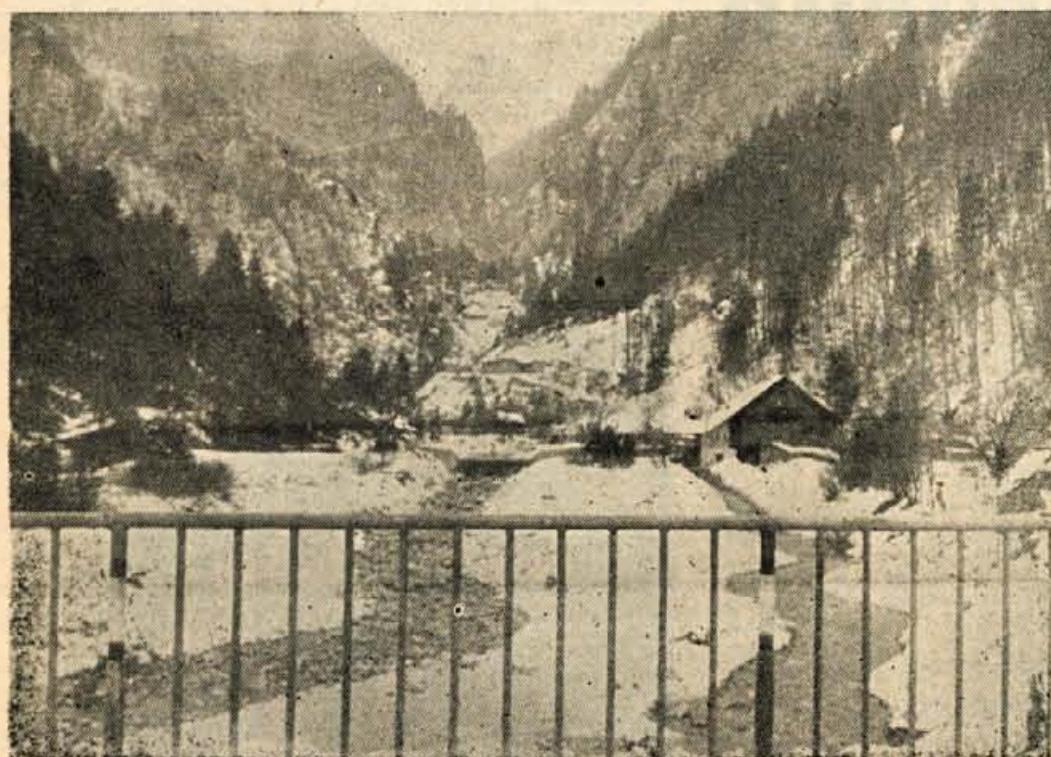
- Koliko ljudi bere »Glas Gorenjske« v vaši družini?
- Kaj najprej poiščete in berete v časopisu?
- Katere strani oziroma rubrike v listu vam posebno ugajajo?
- O katerih stvareh naj bi več pisali?

Najboljši odgovori (predlogi) bodo nagrajeni!

In ne pozabite, da bo kmalu tradicionalno nagradno žrebanje naročnikov »Glasu Gorenjske«! Slika prikazuje dva lepa dobitka, ki jih je dala Železarna Jesenice: 25 kg žebeljev in vzmeti za žimnice. Vsekakor bogati nagradi, ki sta tudi kvalitetno izdelani. Slednje nam zagotavljajo številne izkušnje, ki jih je Železarna dobila v letih svojega obstoja, saj letos praznuje že 90-letnico.

Da boste lahko udeleženi pri nagradnem žrebanju, morate imeti vplačano vsaj polletno naročnino na »Glas Gorenjske« — 300 dinarjev. Razen tega pa so vsi naročniki »Glasu Gorenjske« tudi nezgodno zavarovani: za primer trajne nesposobnosti za delo za 40.000 dinarjev; za primer smrtne nezgode pa za 20.000 dinarjev.

Uprrava

Hudourenik Belca priteka iz karavanškega pogorja

pomena napredka in rasti v gospodarskem pogledu. Skofja Loka, Kranj, Tržič in drugi kraji se tako razvijajo, da izletnik, ki jih po nekaj letih spet obišče, komaj sledi.

Gotovo pa kažejo največji razmah naše Železarske Jesenice.

Na Jesenicih smo se zapredli v pogovor s popotnikom, ki je prišel v naše kraje z one strani Karavank. Na svojem avtomobilu je imel značko »S«, zato smo menili, da je našega rodu in jezika.

JESENICE RASTEJO IN SE SIRJO
Čeprav je običajna gradbena sezona že pri koncu, saj prisnika mraz in je zima, gradbeniki

zdej grade. Jesenice slove tudi po veliki moderni in udobni bolnišnicici in po odličnih hokejistikih, ki so med najboljšimi v Jugoslaviji in sega njihov sloves tudi preko državnih meja. Tuji pa poznajo Jesenice še najbolj zaradi važnega železniškega križišča.

Gradbenim podjetjem dela nemalo skrbi oskrba z gramozom. Peščene poljane ob Savi v bližini Jesenice so že izčrpane, zato je treba gramoz dovajati iz bolj oddaljenih krajev. Nekritočni ogledovalec bi menil, da je skrb za pesek postranskega pomena, ko pa stojiš nekaj časa ob glavnih asfaltiranih cesti iz Jesenice proti gornjesavskim dolinam, boš opazil verigo raznovrstnih gramozarjev pa ženi in otrokom.

ge v gozdove na desnem bregu Save.

Mikavni prizor je sprožil nova kramljanja. Družba fantov in mož pripravlja na tem dogodku še na Jesenicih, kjer stanujejo. Ko so ondan cepeli ob ognju, je neki gramozar ugledal krepkega gamsa, ki se je spustil z gora in obstal na skali nizko nad Savo. Nepremično je stal in strmel v gramozarje. — Zares nepozaben prizor, ki ga zlepja ne bodo pozabili.

Nenavadno srečanje dveh svetov: »divokoz« izpod triglavskega sveta, ki je strmel v gramozarje s hrvaškimi ravninami in bosanskim hribom. Žival je vzela pot pod noge še tedaj, ko je izza ovinka z oglušujočim rotopom pripeljal tovornjak in zmotil mir ob izvirih Save.

Lopate gramozarjev so spel zvezketale...

J. 2.

VIHAR POD TRIGLAVOM

Rišo Milan Batista

49

Stane je ležal ob debeli korenini in nemčno zrli v zvezdnato nebo, ki je kot drobno okno trepetalo visoko med krožnjami dreves. Pomisli je — mogoče že stotič to noč — na tovariši v votlini, ki so se srečno prebili iz hajke, ki še čakajo njega in nje, preden bodo iz planin in gozdov prinesli zastave svobode v tovarne, mestu in vasi.

Prav ta misel je mnogokrat, ko je bil položaj že skoraj brezupen, dajala moči partizanom — in tudi Stanetu je je kola. Počasi se je dvignil, najprej na kolena; pobral je svoje bergele, ki mu jih je bil prejšnji večer stesal krznar Lojz v Duplejih, pa se z njihovo pomočjo mukoma dvignil na noge. In nadaljeval je pot skozi molčeči Udin boršt do votline ob Savi.

Ko so se obrisi Kočne, Grintovec, in Kravavec jasneje začrtali na jutranjem nebu, ko se je že skoraj naredilo pomladno jutro, ki je kazalo na oblačen in pust dan — je bil Stane med svojimi v votlini. Prestrashili in razvesili so se obenem, ko so ga zagledali. Bil je izmučen, preznojen, opraskan in umazan od mokre zemlje — ampak bil jo živ med njimi!

50

Stane se je spomnil Pavla Kerna z Dobrave. Ta nam bo pomagal — je pomislil — saj je naš človek! Poslal je ponj Ivana Stroja, ki je bil doma v bližini votline. Popoldne je Kern prišel v votlino. Obvezal je Stanetovo nogo, ob slousu pa obljubil borcem, da jim bo poslal zdravnika in hrane. Niso mogli vedeti, da je Kern odšel od njih naravnost k Nemcem,

gorenjski obveščevalec

Mali glas

Ugodno prodam skoraj nov pravljček s konjko opremo, Naslov v oglašnem oddelku. 2311

Prodam motorno kolo NSU s okrito prikolico. A. Groser, Ulica Prvoborca 1, Slovenski Javor.

2312 Oseba, ki je v ponedeljek 12. m. okrog 11. ure dopoldan domotoma zamenjala skoraj no- žensko kolo znamke »Sport« Rog, pred poslopjem občine Radovljica, naj ga nemudoma

vrne na postajo Ljudske milice slame ali ajdovce. Plačamo po 2347

v Radovljici, kjer se nahaja kolo, ki se je tam našlo, ali na na-

slov. Zupan Ciril, Mošnje 24.

2343 Najden je lesont na Jezerski cesti. Naslov v oglašnem oddelku. 2344

Kupim zlato za zobe. Naslov v oglašnem oddelku. 2345

Enodružinsko hišo z vrtom nedograjeno v okolici Kranja prodam. Ponudbe pod »Tako« oddaje v oglašni oddelku. 2346

Lončarska obrtna zadružna v Komendi kipi večjo količino

Že veš? Kaj?

RADIO LJUBLJANA

Predstila poslušajte vsak dan s 5.05., 6., 7., 8., 10., 13., 15., 7., 22. in 25.55 uri ter radijski nevajki ob 19.30 ur. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 13., 22. in 25.55 uri ter radijski dnevnik ob 19.30 ur.

POBEDELJEK, 18. JANUARJA 8.05 Jutranji spored solistične v glasbe.

8.00 Pisani zvoki z Dravskega polja.

8.10 Pavel Šivic: Divertimento za klavir in orkester.

8.30 Popevke na tekočem traku.

8.35 Trije prizori iz oper Gae-

ta Donizetti.

8.45 Kmetijski nasveti — Ing. Franc Ločniškar: Zimska izreja pujskov.

8.45 Franz Schubert: Dva od-

lomka iz sceneske glasbe k igri »Rozamunda«.

8.50 Poje Ljubljanski komorni zbor pod vodstvom Milka Škobernetra.

8.55 Radijska šola za višjo stopnjo: Umetnik ledene dobe.

8.40 Listi iz domače književnosti — Oskar Davič: Detaljni naslov brezkončnosti.

8.40 V svetu opernih melodij.

8.40 Radijska univerza — Ing. Viktor Konjar: Naša tek-

stina industria.

8.15 Poje ženski kvartet Radia Zagreb.

8.30 Sportni tednik.

8.45 Kulturna tribuna — Dr. Stane Mikuž: Vprašanja sodobnega slikarstva.

TOREK, 20. JANUARJA 8.05 Aleksander Borodin: Od-

lomki iz opere »Knez Igor«.

8.00 Zabavne melodije.

8.10 Naši amaterski zbori pred mikrofonom.

8.45 Za dom in žene.

8.30 Oddaja za otroke: a) Zlat-

a Vidček: Cvetje za na-

grado, b) Otroški zbor pod vodstvom Janeza Ku-

harja poje mladim poslu-

alcem.

8.15 Kmečka univerza — Ing.

Mirko Leskošek: Travno-

deteljne mešanice brez tveganja.

8.30 Drobne skladbe velikih mojstrov.

8.35 Nekaj narodnih in doma-

čih.

8.45 Zanimivosti iz znanosti in tehnike.

8.40 Humoreska tega tedna — Branislav Nušić: Ministrov prasiček.

8.00 Za glasbene ljubitelje.

8.00 Družinski pogovori.

8.45 Domäce aktualnosti.

8.00 Plesni orkester RTV Ljubljana pred mikrofonom in pred publiko.

SREDA, 21. JANUARJA 8.05 Zborovske skladbe hrvat-

skih skladateljev.

9.15 Danilo Bučar: Belokranjske pisanice.

9.45 Kotiček za mlade ljubi-

telje glasbe.

10.10 Od popevke do popevke.

10.35 Iz slovenske solistične glasbe.

11.35 Oddaja za šolarje: Stari rudnik.

12.15 Kmetijski nasveti — Pavla Janež: Kako dela odbor zadružnic pri KZ »Rob«.

14.05 Oddaja za šolarje: Temna hiša.

15.40 Novost na knjižni polici.

16.00 Koncert po željah.

17.10 Sestanek ob petih.

RADIO, Jesenice: 21. do 23. januarja angleški film »JO-ČI LJUBLJENA DEŽELAK«.

2347 »PLAVŽA«, Jesenice: 22. in 23. januarja ital. barvni film »VOJ-NA IN MIR« I. del.

2348 Kupim smrekove suhe plohe. Januarja ital. barvni film »VOJ-

NINA IN MIR« I. del.

2349 Dva fanta z dežele, mirna, iščeta skromno opremljeno sobo v Kranju ali bližnji okolici, sa-

mo proti plačevanju stanovanja. Ponudbe oddajte v oglašni od-

delek pod »Nujno«.

2350 UPOKOJENCU z ženo dam brezplačno stanovanje v lepem kraju na Gorenjskem, ki bi proti posebnemu plačilu za hrano oskrboval starejšo osebo in pa

zal na posestvo. Naslov dobiti v oglašnem oddelku pod »Zna-

čajeno«.

2351 Podpisana Osredkar Marinka iz Bodovlj izjavljam, da so ve-

sti o Horvat Francu iz Bodovlj, ki sem jih razširila ne-

resnične.

2352 Duplica pri Kamniku: 21. in 22. januarja sovjetski barvni film »DVANAJSTA NOČ«. Pred-

stava v sredo in četrtek ob 19. ur.

2353 Radovljica: 20. in 21. januarja amer. film »MOJIH 6 JETNI-

KOV«. Predstav v torek ob 20. ur, v sredo pa ob 17.30 in 20.

ur.

2354 Duplica pri Kamniku: 21. in 22. januarja sovjetski barvni film »DVANAJSTA NOČ«. Pred-

stava v sredo in četrtek ob 19.

ur.

Restaracija „PARK“ prireja v Kranju od 18. do 25. januarja

Obveščamo vse člane Kluba gospodarstvenikov, da bo v sredo, dne 21. januarja 1959 ob 16.30 uri v klubskih prostorih Kranj, Prešernova ulica 11/I. predavanje:

pri »Jelenu« na Jesenicah, kjer bo predaval tov. Leopold KRESE, podpredsednik Republikega odbora Zveze sindikatov Jugoslavije.

Vabimo zainteresirane, da se udeležijo predavanja.

Uprava Kluba

GIBAVJE PREBIVALSTVA

V KRAJU

Poročili so se: Martin Zorko, vulkanizer in Frančiška Rozman, tov. delavka; Rudolf Markež, delavec in Marija Franko, delavka; Franc Romih, delavec in Marija Pipan, gospodinja; Vinko Potočnik, kmet in Julijana Keglovč, tov. delavka.

NA JESENICAH

Umrli so: Ana Sablatnik roj.

Oplen, drug. upokojenka; Jože Potrč; O pomenu proslav

40. obletnice KP.

20.00 Četrtek večer domačih pesni in napevov.

21.20 Dve klavirski sonati Ludviga van Beethovna.

PETEK, 23. JANUARJA

8.05 Lahka glasba.

8.25 Prijedobljene skladbe za violino igra Rok Klopčič.

9.45 Od pesmice do pesmice (oddaja za malde risarje).

10.10 Orkestralna matineja.

11.00 Za dom in žene.

11.10 Pesmi tujih narodov.

12.00 Igra trio Dorka Škober-

nata.

12.15 Kmetijski nasveti — Ing.

Ljudmila Haller: Kako do-

segemo najboljšo olpoditev

jajc.

12.25 Partizanske pesmi.

13.45 Venček narodnih.

14.05 Oddaja za šolarje: Chopin in njegovo delo.

14.35 Orkestralni operni odlomki.

16.00 Petkovo glasbeno popol-

dne.

15.40 Iz svetovne književnosti.

17.10 Kotiček za mlade ljubi-

telje glasbe.

18.00 Radijski leksikon.

18.10 Poje mešani zbor »France Prešeren« iz Kranja p. v.

Petra Liparja.

18.30 Iz naših kolektivov.

20.15 Tedenski zunanje-politični pregled.

SOBOTA, 24. JANUARJA

8.05 Mladina poje (Nastopata otroški in mladinski zbor iz Kranja p. v. Viktorja Mihelčiča).

9.00 Oddaja za šolarje: Gozdar pripoveduje.

10.10 Herijski bratje pojo.

11.00 Iz zakladnice jugoslova-

nskih skladateljev.

11.45 Pionirski tečnik..

12.00 Zadovoljni Kranjci okrog mikrofona.

12.15 Kmečka univerza — Janko Lipovc: Novejši postopki pri shranjevanju sadja.

12.25 Veseli citri.

13.30 Arije, ki jih radi poslu-

šate.

14.15 Športna reportaža — Igor

Prešern: Renesansa naše

orodne telovadbe.

ZA RAZVEDRILO

... Vedno sem mislil, da simulirat

Soprote, jaz sem poštena deklica potovanja.

V letu 1957 je 36,22 % vseh bolezni v kranjskem okraju odpadlo na bolezni dihal (v Jesenški občini celo 40,51 %). Bolovalo je 18 tisoč 650 bolnikov in sicer skupno 150.992 dni, povprečno torej vsak dobrih 8 dni. Če računamo izgubo za vsak bolezenski dan samo 2000 dinarjev, smo v letu 1957 izgubili zaradi bolezni dihal 301.984.000 dinarjev. Najmanj bolezni dihal je bilo v blejski občini (29,33 % vsek bolezni), največ pa v Jesenški (40,51 %) in v radovljški občini (39,76 %).

Na drugem mestu so bile poškodbe pri delu, ki zavzemajo 9,16 % (na Jesenicah celo 13,16 %) vseh bolezni. 4.714 poškodovancev je izgubilo 79.781 dni, vsak nekaj manj kot 17 dni. Najmanj poškodb pri delu je bilo v kranjski občini (6,22 % vsek bolezni), največ pa na Bledu (13,38 %) in na Jesenicah (13,16 %).

Poškodbe, do katerih ni prišlo pri delu, so v letu 1957 zavzemale 5,52 % vsek bolezni. Najmanj jih je bilo v Tržiču (4,89 %), največ pa spet na Bledu (6,61 %) in na Jesenicah (6,49 %).

FRANK OWEN:

76 EDDIE CHAPMAN PRIPOVEDUJE

Oba sem sili, naj gresta z mano, da bi popili še buteljko šampanjca. Na srečo je von Grunen privolil. Morda sem si domisljal, toda zdi se mi, da sem opazil na Krauserjevih ustnicah prevejan smehljaj.

Ob rojstnem dnevu gospe Lipperjeve je von Grunen priredil zanjo večerjo v »Šeherezadi«. Iz njegovega dvorjenja sem sklepal, da je zaljubljen vanjo. Jaz sem ji kupil cvetlice, on pa krasno uro. Večerja je stala okrog 14 000 frankov, toda račun je bil von Grunenu malo mar. Bržkone je plačal z mojim denarjem!

To pravim zato, ker nisem nikoli vprašal, koliko imam pri njem na računu — kratkomalo sem prosil von Grunena za denar in on mi ga je dal. V zadnjem času pa sem sumil, da si z mojim perjem krasil svoje lastno gnezdo. Imel je ritmojstrsko plačo, listnico pa je imel zmeraj nabito polno bankovcev po 1000 frankov. Res se mi ni bilo treba pritoževati. Niti mi ni bilo toliko do denarja; denar je bil samo moj branik zoper slehernega preradovednega ali sumničavega člena Gestapa. Vedel sem zelo dobro, da se bo von Grunen boril zoper vsakogar, ki bi širil obrekovanja glede moje odkritosrnosti pri delu za Nemce. To pa mi je zadostovalo.

Von Grunen je bil glede drobnarij občutljiv. Rojstni dan je imel 28. septembra. Naročil je torto in ko sva že da bi omenil svoj praznik. Naročil je torto in ko sva že popila pol steklenke šampanjca mi je pokazal torto. Ko sem ga vprašal, kaj pravzaprav slavi, mi je odvrnil:

Letos še ne bomo potovali na Mesec

Nekaj dni po uspešni izstrelitvi sovjetske kozmične rakete je neki južnoafriški ilustrirani tednik objavil senzacionalni članek o pripravah za prvi polet človeka na Mars in Venero, mogoče tudi na Mesec. V članku je trditev, da je dopisnik lista dobil izjavo o tem od prof. Blagonravova v Moskvi, s katerim je imel telefonski pogovor iz sovjetske ambasade v Londonu. Po pisanju tega lista se v Sovjetski zvezzi pripravljajo, da bodo do septembra tega leta poslali z raketami ljudi na Mars in Venero. Izmed 1800 prostovoljev so že izbrali človeka, ki bo šel na prvi eksperimentalni polet na neki drugi planet. To je 30-letni Ivan Igorski, na katerem v zadnjih dveh mesecih delajo specjalne vaje za jačanje pljuč, da bi zdral posebne pogoje življenja v raketni. V času letenja se bo hranil s tabletami, upravljal bo raketno in posiljal na Zemljo šifrirana radijska poročila. V raketni bodo tudi avtomatske naprave, ki bodo stopile v funkcijo, če se bo prvi vsemirske potnik onesvestil ali zgubil življenje. Ce bo šlo vse v redu, se bo prvi človek, ki bo spoznal vsemirske prostore, spet vrnil na Zemljo. Verjetno bo »padel« na ozemlje Sovjetske zvezze ali Afrike.

Po pisanju južnoafriškega lista je že došlo mesec junij kot rok za izstrelitev prve rakete na Venero, v kateri bo tudi človek. Ce bo ta podvig uspešen, bodo naslednji vsemirske potniki »odšli« na Mars in Venero že leta septembra. Do konca leta pa bodo morda že poslali na Mesec enega sovjetskega znanstvenika, ki se bo potem vrnil na Zemljo. Ker so poskuši s kozmično raketno, ki predstavlja prvi umetni satelit, dali dobre rezultate, menijo, da bodo tudi prvi poleti vsemirske potnikov uspešni. Zaradi tega je zdaj v Sovjetski zvezzi tisoče ljudi podvrženo specjalnim vajam za vsemirska potovanja.

Temu članku v južnoafriškem listu, ki je naletel na velik odmev v svetovnem tisku, so takoj sledili ugovori. Predstavnik sovjetske Akademije znanosti, katere član je tudi prof. Blagonravov, je izjavil, da Blagonravov ni imel v nikomur kaščnega koli intervjuja po telefonu in da so trditve južnoafriškega lista popolnoma neosnovane. Predstavnik Akademije znanosti je spomnil tudi na neko prejšnjo izjavo Blagonravova, da bo namreč človek poletel v vsemirje šele takrat, ko ne bo več nevarnosti, da se ne bi vrnil na Zemljo.

Ob teh ugovorih se je oglasil tudi znanstveni sovjetski astronom prof. Boris Kukarkin, ki pravi, da je človekov polet na Mesec »stvar sledenjek nekaj let. V izjavi varšavskemu listu »Tribuna Ludus« rekel, da tehnika danes že lahko reši

problem dopolnilnega goriva in avtomatske ureditve za korekturo letenja, nerešen pa ostane še problem goriva in ureditve za zmanjšanje hitrosti rakete, ko se bo bližala Mesecu. Ce naj bi se raketa vrnila na Zemljo, je potrebno še gorivo stvar daljše bodočnosti.« Tako je rešil profesor Kukarkin.

Novi mednarodni jezik

Na Madžarskem se že dve leti širi novi mednarodni jezik, katerega tvorce je debrecinski profesor dr. Zoltan Magyar. Za novi mednarodni jezik, ki ga imenujejo »romandi«, je veliko zanimanje tudi v inozemstvu. Dr. Magyar je poslal slovensko tega jezika mnogim znanstvenim ustanovam v inozemstvu.

Tvorec »romandije« je v stalnih dopisih stilkih z jezikoslovci iz 25 držav. Po njegovi izjavi je največ besed novega mednarodnega jezika vzetih iz romanske skupine jezikov, vsebuje pa tudi toliko besed iz mnogih drugih svetovnih jezikov, da je pristopen tudi ljudem, ki govorijo popolnoma različne jezike. Dr. Magyar trdi, da se novega mednarodnega jezika lahko hitro nauči celo Arabci in Kitajci. Slovar jezika »romandi« bo v izdaji madžarske Akademije znanosti v kratkem natiskan.

Življenje je tudi na Marsu ...?

Poznani znanstvenik dr. William Staunton z observatorija Lowell je pred nedavnim na letnem sestanku ameriške Astronomiske zvezze izjavil, da so on in njegovi asistenti na osnovi raziskovanja s posebnim teleskopom s prečnikom preko 5 metrov dokončno ugotovili, da na Marsu obstaja organska materija. To so ugotovili z merjenjem različnih valovnih dolžin svetlobnih žarkov, ki so jih sprejeli z raznimi delovi Marsa. Tam, kjer so se na spektrograhu pokazale široke absorbcijske črte, je to pomenilo, da je na odgovarjajoči Marsovi površini vegetacija. Morda je najbolj zanimivo to, da je, po mnenju dr. Stauntona, na Marsu vegetacija tudi tam, kjer so bili do zdaj prepričani, da jo ni.

ORODJE NAJSTAREJSEGA ČLOVEKA

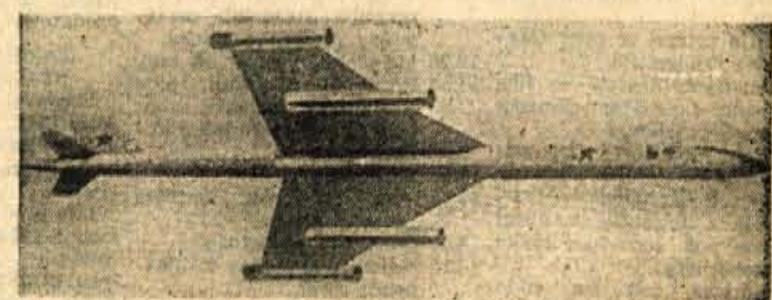
Sovjetski arheolog Hasan Alipšajev je na pobočjih Karataša našel kamnitno orodje najstarejšega človeka. Doslej so v SZ tako orodje našli le na Kavkazu. Po mnenju strokovnjakov je to najdražje svetovnega pomembne, ker starost najdenega orodja cenijo na nekaj sto tisoč let.

NAJHITREJI TELEPRINTER

V Združenih državah Amerike so iznali teleprinter, ki lahko tipka 20-krat hitreje kot more govoriti povprečni človek. Ta elektronski teleprinter ima maksimalno hitrost 3000 besed v minutu. To je 50-krat hitreje od standardnega teleprintera, ki ga uporabljajo novinarske agencije.

PISMO IZ LETA 1916

Pred dnevi so v Meinzu v Zadnji Nemčiji oddali naslovence neko pismo, ki ga je neki nemški vojak pisal svoji materi z zapadne fronte že leta 1916. Pismo se našlo v Veliki Britaniji in so ga poslali piščevi vdovi, ker sta medtem pisec pisma in njegova mati umrli.

LETALO NA ATOMSKI POGON

Ameriška revija »Aviation Week« domnevna, da so v Sovjetski zvezzi zgradili atomsko letalo. Konstruktor naj bi bil ing. Tupoljev in njegova skupina. Zunanje oblike sovjetskega atomskoga letala pa naj bi bile podobne kot jih kaže slika.

ZANIMIVOSTI
NAJVEČ AVTOMOBILOV
NA PREBIVALCA V ZDA

Po najnovejših statistikah pride v ZDA en avtomobil na 2,5 prebivalca, v Franciji na 8, v Angliji na 9,5, v Nemčiji na 20, v Hollandiji na 22, v Italiji na 24 in v Sovjetski zvezzi na 34 prebivalcev.

RUŠEVINE
RIMSKEGA AMFITEATRA
V ITALIJII

Pri kopanju temeljev za novo železniško postajo v Canosi v Južni Italiji so delavci naleteli na ruševine starega rimskega amfiteatra, ki je imel prostora za okoli 10.000 gledalcev.

IZVOZ FILMOV V ZAHODNI NEMČIJI

Zapadnonemška filmska industrija je v tem letu za 40 % povečala svoj izvoz filmov. Kljub temu pa ji primanjkuje deviz za plačevanje uvoženih filmov, od katerih jih je največ iz ZDA.

»Toda Fritz, mar ste pozabili, da je danes moj rojstni dan?«

Bil je očitno užaljen, ker sem pozabil nanj. Opravil sem se. Naslednjega dne sem mu kupil kipec iz slonove kosti. Vanj je dal vgravirati datum v spomin na najino bivanje v Parizu.

Sedemindvajsetega septembra mi je von Grunen ves razburjen telefoniral. »Fritz,« je rekel, »torej naposlед greste vendarle na pot. Jutri odidemo na Nizozemsko. Leteli boste z neko drugo eskadriljo. Preglejte svoje šifre. Prav tako preglejte svoja navodila, da bi se prepričali, da res poznate svojo misijo.«

Nato mi je rekel, naj ga poiščem v hotelu Lutetia, kjer je bil glavni stan obveščevalne službe. Za vstop vanj je bila potrebna posebna prepustnica, jaz pa je nisem imel. Toda preden sem mogel to povedati von Grunenu, je že zaprl telefon. Odšel sem v hotel.

Pred glavnim vhodom je stal oborožen stražar, ki je vsakogar legitimiral. Pogledal sem skozi vrata in iznenada zagledal Hammena, fanta, ki sem ga spoznal v Nantesu. Poklical sem ga po imenu, hkrati pa pohitel po stopnicah mimo stražarja, prikel Hammena pod roko in se z njim pomenkovati. Misleč, da sem iz štaba, stražar ni zahteval legitimacije. Po kratkem pomenku se je Hammen poslovil, jaz pa sem odšel v bar. Tam sem docela brezskrbno sedel in pil okrog četr ure, nato pa je vstopil von Grunen.

»Moj bog!« je vzkliknil. »Kako pa se vam je posrečilo priti sem brez legitimacije?«

Ko sem mu povedal, je odšel v drugo sobo in se vrnil z dvema častnikoma. Ta dva sta mi povedala, da že dve leti prihajata sem, a še nikoli nista smela vstopiti, ne da bi pokazala svojo legitimacijo.

Oba častnika sta vedela o moji misiji in medtem, ko smo debatirali o nekaterih podrobnostih, je vstopil zlobni Krauser. Vsem je segel v roko, sedel in s slabu prikritim nasmehom poslušal pogovor o naših načrtih. Von Grunen

ga je zatem vprašal, ali me želi seznaniti z zamislio, da bi nekje v bližini Londona pustil fotografski aparat in tisoč funtov za nekoga drugega agenta. Krauser je odgovoril, da bi rad videl, če bi odnesel denar in aparat s seboj. Zatem pa, ko bom dobil od njega sporočilo po radiu, naj vse skrijem na varnem kraju, na primer pod kakim značilnim drevesom ali v kakem javnem stranišču. Njegov oddelek bo tedaj sporočil svojemu agentu, kje naj prevezame te stvari. Ce ne bom slišal po radiu nič o njem, naj obdržim denar in ga sam porabim.

Naslednjega dne sem se odpeljal v spremstvu von Grunena in Krauserja v hotel Lutetia, kjer naj bi bilo poslovilno kosilo meni na čast. Navzoči so bili polkovnik Gautier in dva častnika iz njegovega štaba. Kosilo je bilo servirano v Gautierjevi pisarni sredzi zemljevidov in uradnih dokumentov. Prišli so vsi znanci, da bi se poslovili od mene in soba je bila polna ljudi, ki so mi želeli srečno pot. Ko so mi stiskali roko se je malone vsem posrečilo, do se mi šepnili:

»Ne pozabite me omeniti v Berlinu. Recite jim, kolikse sem vam pomagal.«

Polkovnik je imel kratek nagovor; poudarjal je moje minilo delo in rekel, da bi uspešen izid moje sedanje misije utegnil temeljito vplivati na potek vojne.

»To bo tudi zmaga naše obveščevalne službe,« je zaključil.

Ves dogodek se mi je zdel docela nestvaren in teatralen, ko sem se zahvalil za njihovo ljubeznost. Edine Krauser je molčal med temi govorancami. Ko so nazdravili na moje zdravje in bodoči uspeh, je dvignil čašo, toda ni pil.

In zdaj ali bom res, ali bom zagotovo odšli? Da, tokrat je šlo zares! Odšli smo. Še zadnjikrat sem pogledal šefa Lutetie, ki so stali v skupini in mahali z vrha stopnic, ko smo odhajali z avtom.